

Flere eldre er en mulighet som må benyttes

Tiden går fort i godt lag. Det sittende seniorrådets periode er over ved årsskiftet, og vi vil takke for den tilliten statsråd Bent Høie og statssekretær Astrid Nøkleby Heiberg ga oss i oppdraget med å være seniorennes talerør i stortingsperioden.

Utgangspunktet for dette rådets mandat var å vise at eldre er en ressurs for samfunnet i dag. Vi blir stadig friskere, vi lever lenger og vi utgjør en betydelig samfunnsressurs enten vi ønsker fortsatt å stå i jobb eller vil jobbe frivillig utenfor det ordinære arbeidsliv. Aldri har det vært større behov for ressursen eldre. Og aldri har vi ønsket å bidra mer enn nå. Statens seniorråd har fått kostnadsberegnet pensjonistenes frivillige innsats i 2016 til 25 milliarder kroner årlig. Da er omsorg for nære pårørende ikke tatt med. Med samme engasjement i denne aldersgruppen vil dette kunne øke til 45,2 milliarder allerede i 2030. Legger vi til hva eldre betaler i skatt og moms på grunn av forbruk, er det ingen tsunami som nærmer seg med eldrebølgen. Det er en varig endring av befolkningens sammensetning, en ressursbølge med et betydelig potensiale for årene som ligger foran.

Dessverre henger arbeidslivet fortsatt etter i synet på Eldres arbeidskraft. Vi ser at arbeidsgivere vegrer seg for å ta inn folk over 55 på jobbintervju. Også arbeidsgiveres diskriminerende praksis med å gi tilbud om sluttpakker til de eldste, er med å gjøre at medarbeidere med mest erfaring føler seg til overs. I Statens seniorråd har vi tatt til orde for en karriereplanlegging midt i livet, for et målrettet tilbud om kompetanseheving og styrking av Eldres egen motivasjon for å møte de utfordringer fremtidens arbeidsplasser vil kreve. Vi har i denne perioden jobbet aktivt for at den øvre aldersgrensen i arbeidslivet skulle heves til 75 år og at de bedriftsinterne aldersgrenser skulle bortfalle. Vi konstaterer at vi har kommet et stykke på veien med de nye lovfestede grensene.

Men aldersdiskriminering skjer også utenfor arbeidslivet. Bekjempelse av denne har stått øverst på listen over dette rådets arbeid. Derfor passerte vi en milepel i perioden ved at alder ble tatt med som diskrimineringsgrunnlag i den nye universelle loven mot diskriminering. Selv om det var en skuffelse at staten fant at den kunne unnta seg selv fra den nye loven ved fortsatt å tillate seg å diskriminere eldre gjennom lov og regelverk. Et lovfestet forbud mot diskriminering både i og utenfor arbeidslivet er likevel bare begynnelsen. Det er fortsatt en vei å gå mot et samfunn vi kan kalle virkelig aldersvennlig.

Et aldersvennlig samfunn er et ansvar for alle departementer og etater. Det krever en helt annen bevisstgjøring på tvers av sektorer om vi skal lykkes. For selv om dette rådet ikke har hatt helse- og omsorgstjenester som en del av sitt mandat, har vi i likhet med det tidligere råd opplevd at de eldre uansett blir oppfattet som Helse- og omsorgsdepartementets ansvar. I boligpolitikken, kunnskapspolitikken, digitaliseringspolitikken for å nevne noen, har vi hevet røsten med lite respons. Det er på tide at alle de offentlige virksomhetene tar inn over seg sitt eget ansvar for å bidra til et samfunn vi gleder oss til å bli gamle i. Ansvaret for at eldre skal kunne bruke sine ressurser til nytte for samfunnet er et felles ansvar for oss alle.

Vi ønsker et nytt råd velkomment. Vi etterlater oss en seniorpolitisk redegjørelse med våre visjoner for årene som ligger foran og med en rekke forslag til tiltak som vi har foreslått gjennomført. Vi håper at et nytt råd vil bygge videre på dette grunnlaget samtidig som de finner sin egen vei. Det avgjørende er at den ressursen som de eldre representerer blir forvaltet på en god og bærekraftig måte

Takk for oss!